

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПISKA
до проекту Закону України
«Про внесення змін до Податкового кодексу України
та інших законів України щодо посилення боротьби з тіньовим
обігом пального»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Необхідність розроблення проекту Закону пов'язана з потребою у врегулюванні ряду питань, а саме:

1. Унеможливлення ввезення без сплати акцизного податку на митну територію України під виглядом розріджувачів октанопідвищуючих речовин, які додаються до пального на міні-НПЗ з метою збільшення октанового числа.

Так, за інформацією Держмитслужби впродовж останніх років збільшились обсяги імпорту на митну територію України товарів (розчинників, розріджувачів), які у своєму складі містять метанол та метил-трет-бутиловий ефір (далі – МТБЕ).

Зокрема, протягом 2018 – 2020 років обсяги ввезення розчинників збільшились у 2 рази (з 25 тис. т у 2018 році до 51 тис. т у 2020 році). При цьому, за інформацією ДПС, із імпортованих у 2020 році 51 тис. т розчинників 41,5 тис. т ввезені суб'єктами господарювання, які є платниками акцизного податку та здійснюють обороти з паливом, а також суб'єктами з малим статутним капіталом. Тобто, є підстави припустити, що ці обсяги були використані для виробництва фальсифікованого пального без сплати акцизного податку.

У I кварталі 2021 року ситуація не змінилася. Обсяг ввезення розчинників зріс у 1,5 рази порівняно з I кварталом 2020 року.

Такі розчинники можуть бути додані у кількості до шостої частини від об'єму пального в якості октанопідвищуючих добавок. Як наслідок, на ринку збільшується обсяг необлікованої продукції, з якої не було сплачено акцизний податок.

Законом України від 16.01.2020 № 466 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві», який набрав чинності 23.05.2020, запроваджено акцизний податок на розчинники або розріджувачі, інші готові суміші на основі метанолу (код УКТ ЗЕД 3814 00 90 90).

Однак проблема не була цілком вирішена. Після схвалення Закону збільшився імпорт розчинників на основі інших складових, які мають високі октанові числа (МТБЕ або ізобутиловий спирт). Якщо у 2018 році до складу

розчинників входило метанолу – 82 % та МТБЕ – 2 % та у 2019 році 74 % та 8 % відповідно, то у 2020 році – 39 % та 33 %, у I кварталі 2021 року – 35 % та 45 % відповідно.

Таким чином, виникла необхідність залучити до переліку підакцизних товарів усі розчинники, що мають октанопідвищуючі властивості.

2. Мета і шляхи її досягнення

Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо адміністрування акцизного податку» (далі – проект Закону) розроблено з метою забезпечення прозорого контролю за обігом октанопідвищуючих речовин, що використовуються при виробництві пального.

Законопроектом пропонується:

в частині адміністрування акцизного податку з пального.

1. Включити до підакцизних товарів розчинники, до складу яких входять метанол, МТБЕ та інші підакцизні товари, що можуть бути використані для виробництва пального.

Перелік розчинників що підлягають оподаткуванню, затверджується Кабінетом Міністрів України. На такі розчинники запроваджується ставка акцизного податку – 245 євро за 1000 літрів.

2. Якщо розчинники **не використовуються для виробництва пального** суб'єктами хімічної, нафтохімічної та добувної промисловості, тоді на них встановлюється нульова ставка акцизного податку при ввезенні імпортерами або реалізації їх таким виробникам.

При нецільовому використанні розчинників такими суб'єктами застосовувати повну ставку акцизу (245,5 євро за 1000 літрів) та штраф 100 % від суми нарахованого акцизного податку.

3. Передбачити контроль за цільовим використанням розчинників:

- перелік підприємств, які отримують розчинники за нульовою ставкою, та розмір квот затверджуються Кабінетом Міністрів України;
- ДПС здійснює контроль за використанням розчинників через СЕА РПСЕ;
- суб'єкти, що користуються пільгою протягом 180 днів після отримання розчинника, подають ДПС довідку про цільове використання;
- суб'єктам, які здійснюють використання та реалізацію виключно розчинників, надається можливість не обладнувати місця зберігання розчинників приладами обліку (витратомір-лічильник та рівнемір-лічильник).

4. Запровадити перехідний період для нових платників акцизного податку для реєстрації їх в СЕА РПСЕ та внесення розчинників до СЕА РПСЕ.

Аналогічний перехідний період був запроваджений при залученні до підакцизних товарів мастил та розчинників на основі метанолу (Закон України № 1117 від 17.12.2020 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збору даних та інформації, необхідних для декларування окремих об'єктів оподаткування»);

3. Правові аспекти

У зазначеній сфері правового регулювання діють:

- Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755;
- Закон України від 19.12.1995 № 481 «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального».

4. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття та реалізація проекту наказу не потребують виділення додаткових коштів з Державного бюджету України та місцевих бюджетів.

Прийняття та реалізація законопроекту дозволить уникнути втрат бюджету.

1. Запровадження акцизного податку з розчинників дозволить уникнути втрат бюджету зі сплати акцизу з пального у сумі до 1,6 млрд грн на рік.

Розрахунок:

У 2020 році на територію України імпортовано 51 тис. т розчинників. З них 41,5 тис. т ввезені суб'єктами господарювання, які є платниками акцизного податку та здійснюють обороти з паливом, а також суб'єктами з малим статутним капіталом. При використанні у виробництві бензинів в якості добавки розчинників у кількості шостої частини від загального обсягу пального, максимальна сума несплаченого акцизного податку становить

$41,5 \text{ тис. т} * 6 * 213,5 \text{ євро} * 30,79 \text{ грн/євро} = 1,6 \text{ млрд грн},$

де:

213,5 євро – ставка акцизного податку на бензини

30,79 грн/євро – середній курс гривні до євро у 2020 році;

6 – коефіцієнт, який визначає, у скільки разів збільшиться обсяг

фальсифікованого пального у разі додання розчинника в кількості однієї шостої частини об'єму необлікованого бензину.

5. Прогноз результатів

Законопроект за предметом правового регулювання не матиме безпосереднього впливу на ринкове середовище, розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці,

рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель.

Прийняття законопроекту призведе до:

унеможливлення ввезення без сплати акцизного податку на митну територію України під виглядом розріджувачів октанопідвищуючих речовин, які додаються до пального на міні-НПЗ з метою збільшення октанового числа, та, відповідно, зменшення обсягів поширення неякісного та необлікованого пального;

посилення контролю за обігом пального та, відповідно, збільшення доходівбюджету.

Народні депутати України

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Мовчан Олексій Васильович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000093E22E00DE058F00
Дійсний до: 25.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 351д9/1-2021/344213 від 08.11.2021

701551